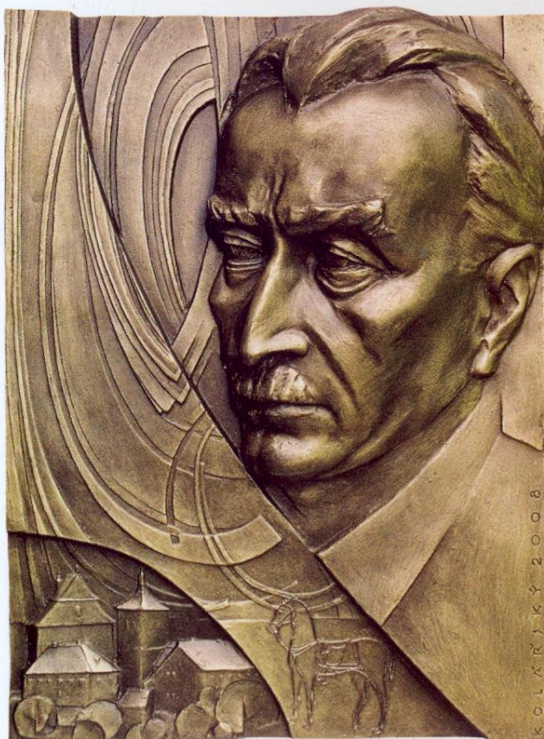
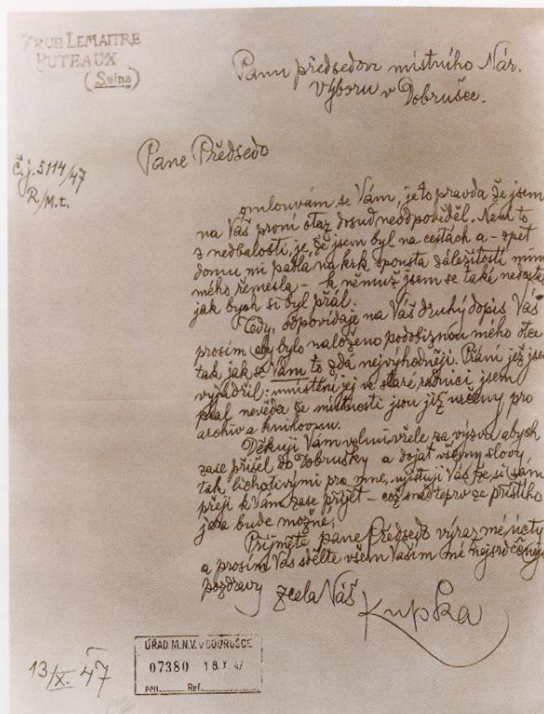

Kdyby se malířské objevy poměřovaly stejným způsobem jako ty vědecké, stál by František Kupka po boku Alberta Einsteina. Roku 1912 na pařížském Podzimmním salónu vystavil jako vůbec první zcela abstraktní obrazy: Amorfou dvoubarevnou fugu a Amorfou teplou chromatiku. Pro dějiny výtvarného umění to bylo přelomové datum. Ale proč právě on?

Detail Kupkova památníku vytvořeného ak. soch. Zdeňkem Kolářským

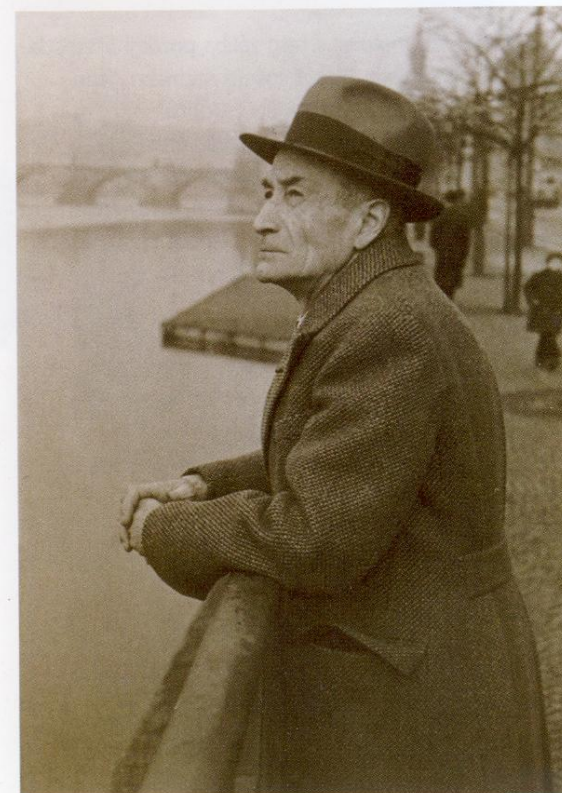
Kupkův dopis, jímž daruje městu portrét otce

Vydalo: Město Dobruška 2008
 Texty: Mgr. Jiří Mach
 Fotografie: archiv arch. Vladimíra Jirouta (na titulu)
 a Vlastivědného muzea v Dobrušce
 Tisk: AG TYP Kostelec nad Orlicí

FRANTIŠEK KUPKA

* 23. 9. 1871 Opočno
 + 24. 6. 1957 Puteaux u Paříže

MLÁDÍ FRANTIŠKA KUPKY

Dobruška – město mládí Františka Kupky

Vliv na Kupkovu uměleckou tvorbu mělo nepochybně prostředí a především doba, která ho utvářela. Kratinká epizoda pobytu v Opočně, jen pár měsíců po narození (23. září 1871), byla vystřídána obdobím dětství a mládí v Dobrušce v závěru devatenáctého století. Bylo to století, které provokovalo tvořivou fantazii, tvůrcům dávalo křídla a jejich nápady proměňovalo v úžasné vynálezy. František Kupka k nim patřil.

Odmala rád maloval a tato záliba později přerostla ve smysl jeho života. Nebytí Josefa Archleba, jeho talent by však zůstal nenaplněný. Dobrušský starosta, úspěšný podnikatel a člověk otevřený všemu nevšednímu, přinesl do zaběhnutých kolejí maloměstského života mnoho nového. Jako iniciátor průmyslového rozvoje města už v letech 1889 a 1892 uspořádal dvě hospodářské a průmyslové výstavy.

A byl to právě Archleb, který Františkovu otci - městskému tajemníku a svému podřízenému - vysvětlil, že by bylo škoda tak talentovaného chlapce nedat na malířská studia. A nezůstalo jen u slov. Když k tomu přidal i částečné mecenášské zaopatření, bylo o Františkově dalším osudu rozhodnuto.

Starosta Dobrušky a mecenáš umění Josef Archleb

Dobruška Kupkova mládí očima Aloise Beera

Začínající malíř se svému dobrodinci odvděčil, jak nejlépe uměl – obrazy. Některé ze svých prvotin vytvořil právě pro Josefa Archleba, a dokonce na jeho objednávku, která byla další formou mecenášské pomoci mladému studentovi. Kupka namaloval obrazy s historickou tematikou pro hospodářské a průmyslové výstavy v Dobrušce. Pro tuto příležitost zřejmě vytvořil i rozměrné plátno známé pod názvem Panoráma Dobrušky.

František Kupka odešel z Dobrušky jako osmnáctiletý, v kapse s výučním listem z nepříliš úspěšného absolvování sedlářského řemesla u Aloise Šišky. Malířství začal studovat v Jaroměři, později v Praze, ve Vídni a v Paříži. V Paříži také žil s přestávkami od roku 1895 až do své smrti (24. června 1957 v Putteaux u Paříže).

Město Dobruška na svého velkého krajana nezapomnělo. Na domě, v němž vyrůstal, je umístěna pamětní deska. V nedávné minulosti byla všechna jeho díla, uložená v městském muzeu, odborně restaurována a instalována v malé galerii v reprezentačních prostorách staré dobrušské radnice.

Kupkovo jméno nese i jedna z dobrušských ulic a největší základní škola ve městě. V souvislosti s mezinárodním sympoziem o Kupkově životě a díle v roce 2008 byl v těchto místech odhalen památník připomínající jeho vztah k Dobrušce.

Rodný dům Františka Kupky v Opočně

Pamětní deska na domě v Dobrušce, kde strávil František Kupka mládí

Průmyslová výstava 1892